

Position Paper Netbeheer Nederland Rondetafelgesprek over het wetsvoorstel Wet Collectieve Warmte 17 oktober 2024

Als netwerkbedrijven werken we elke dag aan het totale energiesysteem. Warmte is een belangrijk onderdeel van dat systeem. Warmtenetten halen immers de druk van de ketel bij het overvolle stroomnet en ontsluiten duurzame bronnen die geen gebruik maken van het elektriciteitsnet. De Wcw is dan ook een onmisbare bouwsteen om door te kunnen pakken.

We staan als netwerkbedrijven klaar om bij te dragen aan warmtenetten en zijn inmiddels al bezig met succesvolle warmteprojecten. Juist ook, omdat we vanuit het publieke belang een positieve rol kunnen en willen spelen in het vergroten van het vertrouwen van consumenten en de betaalbaarheid van warmte. Tempo en duidelijkheid zijn nu nodig om succesvol verder te werken aan dit publieke belang. We roepen u op de Wcw voortvarend te behandelen en zo die onmisbare bouwsteen toe te voegen om het energiesysteem klaar te maken voor de toekomst.

Hieronder lichten we onze belangrijkste punten kort toe.

- **Warmte essentieel onderdeel energiesysteem, hoort bij vitale infrastructuur.**
- **Toename collectieve warmte is publiek belang, snel duidelijkheid en tempo nodig.**
- **Betaalbaarheid voor consument en warmtebedrijven goed borgen.**
- **Wij hebben uitvoeringskracht, staan klaar om aan de slag te gaan.**

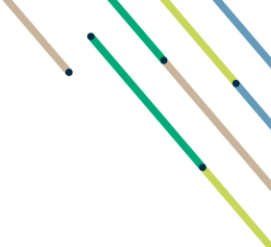
Warmte essentieel onderdeel van het totale energiesysteem, hoort bij vitale infrastructuur

Het energiesysteem bevat een mix van verschillende energiebronnen. Het is die combinatie die het systeem zo sterk maakt, omdat zo de druk op de energienetten verdeeld kan worden. Een warmtenet past naadloos in dat beeld, doordat het gebruik maakt van bronnen die het elektriciteitsnet niet belasten en warmte veel beter is op te slaan dan elektriciteit. Een direct effect van het aangesloten zijn op een warmtenet is dat bewoners geen warmtepomp nemen. Zeker in dichter bebouwde gebieden levert dat een lagere elektriciteitsvraag op en hoeft het elektriciteitsnet minder verzwaard te worden. Dit resulteert in lagere maatschappelijke kosten en zorgen we ervoor dat meer woningen en gebouwen worden voorzien van energie zonder dat beperkt capaciteit op het elektriciteitsnet een obstakel vormt. Warmtenetten zijn daarmee broodnodig om de transitiedoelen te halen.

We zien warmtenetten, net als elektriciteits- en (groen) gasnetten, als vitale infrastructuur. De levering van warmte is immers een maatschappelijk goed. Huizen moeten verwarmd worden en bewoners hebben warm water nodig voor hun dagelijkse gebruik. Vanuit onze rol hebben netwerkbedrijven bij uitstek zicht op de impact van warmtenetten op het totale energiesysteem om daaruit mee te kunnen sturen op een robuuste energievoorziening met de laagste maatschappelijke kosten.

Toename van collectieve warmte is publiek belang, snel duidelijkheid en tempo nodig

De toename van collectieve warmte in het energiesysteem is van publiek belang. Om dit energiesysteem toekomstklaar te krijgen, is snel duidelijkheid nodig. De Wcw (en Wgiw) bieden die duidelijkheid. De netwerkbedrijven steunen de doelen van de Wcw zoals meer regie bij de gemeente, versnelling van de uitrol van collectieve warmtesystemen en betere borging van publieke belangen zoals betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid. Om dit te bewerkstelligen is het belangrijk dat publieke uitvoeringskracht wordt versterkt. Samenwerking tussen publieke partijen zoals de netwerkbedrijven, EBN, gemeenten maar ook door marktpartijen kan er in onze optiek voor zorgen dat de realisatie van warmtenetten tot een succes worden gemaakt.

Ervaringen in Denemarken laten zien dat publieke betrokkenheid zorgt dat het vertrouwen bij consumenten stijgt. Onderzoek van het PBL laat eenzelfde beeld zien¹. Kostengebaseerde tarieven geven de consument een eerlijk inzicht in de kosten en, in combinatie met bijvoorbeeld een maximumtarief, een bescherming tegen onverwacht hoge kosten. Het hogere vertrouwen wat hiermee gepaard gaat is meer dan randvoorwaardelijk om te komen tot realisatie van warmtenetten.

Betaalbaarheid van warmte moet voor consumenten en warmtebedrijven geborgd worden

Als een warmtenet voor de samenleving de goedkoopste duurzame optie is, moet dit leiden tot een aantrekkelijke prijs voor de eindgebruiker. Daarvoor is het essentieel dat er goede financiële regelingen komen om zowel de betaalbaarheid voor consumenten te borgen als ook de investeringszekerheid voor warmtebedrijven. Het pakket met randvoorwaarden dat de minister onlangs presenteerde is daarbij belangrijk en geeft ons vertrouwen. De nieuwe wet- en regelgeving in de Wcw en Wgiw is hierbij onontbeerlijk. Een subsidie-instrumentarium waarmee onrendabele toppen kunnen worden weggenomen, een waarborgfonds en/of vereveningsfonds dragen hieraan bij. Ook het kostengebaseerde tarief speelt hierin een belangrijke rol en zien we graag snel ingevoerd. We roepen u op om, zoals aangegeven in de brief van de minister, de benodigde middelen beschikbaar te stellen voor de financiële randvoorwaarden.

Wij staan klaar om aan de slag te gaan

We willen u het vertrouwen en de duidelijkheid geven dat de netwerkbedrijven klaarstaan bij te dragen aan de publieke realisatiekracht om de warmtetransitie tot een succes te maken. We zijn ons al volop aan het voorbereiden op een grotere rol in warmtenetten. In reeds lopende projecten laten we immers al zien dat we in lijn met de Wcw en Wgiw er klaar voor zijn. Projecten en samenwerkingsverbanden zoals het Mijwater-warmtenet in Heerlen, de GWIB-netten in Gelderland, de ontwikkeling van een aardwarmtenet in Delft, Warmtenet Zuid-Limburg, Trias Westland, Warmtenet 't Zand in Den Bosch en Warmte Netwerk Westland, het zijn slechts enkele succesvolle voorbeelden die laten zien dat de warmtetransitie onder de Wcw wel degelijk mogelijk is. Om deze uitvoeringskracht te vergroten, moedigen we de inzet van een nationale deelneming aan.

De Wcw, Wgiw en goede randvoorwaarden vormen de sleutel tot een succesvolle warmtetransitie. Die sleutel ligt op dit moment in uw handen. We vertrouwen erop dat u de wetten voortvarend behandelt en wij de duidelijkheid krijgen om verder aan de slag te gaan met het Nederlandse energiesysteem.

¹ Zie <https://www.pbl.nl/system/files/document/2024-08/pbl-2024-aardgasvrij-een-goed-idee-maar-4852.pdf>